

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 6. PAZDZIERNIKA 1797 R. W PIĄTEK.

Negocjacya o pokoy między Rzplita Francuzką i W. Brytanią zerwaną zostła, iako z następujących wiadomości okazuje się.

Z Lille 17 Września.

Jak tylko tu przybyła nowa legacya Francuzka składająca się z OOb: *Treilhard* i *Bonnier* bywszych członków konwencyi wraz z Sekretarzem *Derche*, Lord *Malmesbury* udał się do niej dla powinszowania szczęśliwego przybycia. Republikanie oddali mu potym wzajemną wizyte i przerwana dawniey negocyacyą na nowo rozpoczęto.

Na pierwszej sessyi okazywano sobie wiele grzeczności, a nawet jeżeli nie prawdziwą to przynajmniej pozorną otwartość. Publiczność uważała, że nowi negocjatorowie w bardziey przyjacieliskim sposobie iak ich poprzednicy od Angielskiej Ambassady przyjęci byli, tym ostatnim Lord *Malmesbury*, gdy mu donieśli o swym odjeździe, dość zimno życzenie szczęśliwey podróży oświadczył. — Wreszcie nie zawodną jest rzeczą, że Dyrektoryat daleko obszerniejszą władzę nadał swoim negocjatorom. — Względem skutku traktowania, zdanie publiczności jest podzielone, część jedna ma nadzieie widzieć przywroconą spokoynść w Europie, druga rozpoczęcia wojny obawia się.

„Liść drugi z Lille 18 Września o godzinie 5. po południu.

Wczoray wieczorem była konferencya między Pełnomocnikami do traktowania o pokoy i ta aż do nocy trwała. Ob:

Treilhard zapytał się Lorda *Malmesbury*, czyli ma udzieloną sobie władzę od swego dworu przywrocenia Francyi i iey sprzymierzeńcom wszytkich zdobyczy w ciągu wojny zrobionych. Na co Lord odpowiedział, że na to pytanie dostatecznie się już wytłomaczył w dawniejszych notach względem wzajemnych kompensacyi podanych, i że nie może inaczey traktować iak na zasadzie teyże kompensacyi. Pełnomocnicy Francuzcy okazali zaraz potym Lordowi wyrok Dyrektoryatu Wykazujący zlecenie, ażeby w ciągu 24 godzin z *Lille*, wyjechał dla otrzymania od swego dworu dostateczniejszey instrukcyi, i Pełnomocnik Angielski dziś rano w powozie 6. konnym w podróż udał się.

Ob. *Treilhard* z innemi Francuzkiem negocjatorami ieszcze tu został dla oczekiwania czyli Lord *Malmesbury* z nowemi instrukcyami powroci, pewną jednak rzeczą, że to nie nastąpi.

Z Hagi 23. Września.

Negocjacye w *Lille* są już przerwane. Lord *Malmesbury* wyjechał z tego miasta stosownie do wyroku Dyrektoryatu zalecającego mu, ażeby kraj Rzplitey Francuzkiej w ciągu 24 godzin opuścił; bo bytność jego w kraju, nie tylko Rzplitey Francuzkiej, ale i Rzplitey Batawów, a to bardziey ieszcze, była szkodliwa, gdyż u niego był punkt zjednoczenia się emigrantów obydwóch krajów.

Z Wiednia 27. Września.

Cesarz JMć zalecił rządowi niższey

Austryi, ażeby oświadczył najwyższe jego ukontentowanie tym wszystkim, którzy przez dobrowolne ofiary, wspierali dawniey pospolite ruszenie, a przez to dali dowody naczyfstsze przywiązania ku niemu i Oyczyźnie.

Hrabia Teodor Battiany Magnat Węgielki wynalezioną niedawno machine służącą do płynienia pod wodę bez pomocy rąk ludzkich, wielkim swoim kosztem zrobić i próbę na Dunaju uczynić kazał. Lubo ta machina obciążona już była więcej 700 cetnarami, przyłączono jeszcze do niej szalupę z nowym ciężarem najmniej 450 cetnarow wynoszącym, mimo tego jednak z podziwieniem wszystkich przytomnych płynęła przeciw najmocniejszemu nurto wi rzeki tak łatwo, iak bez tego przydanego ciężaru. W robieniu tych doświadczeń z znacznym kosztem od kilku lat przedsięwziętych, nie ma Hrabia rzeczony innego zamiaru, iak ułatwić handel na rzekach i być użytecznym krajowi.

Z Londynu 19 Września (przez Holland:)

Biega tu pogłoska, że Lord Malmesbury został w Lille areztowany, nikt iey jednak nie wierzy, zwłaszcza gdy wczoray jeszcze odebrano od niego depesze.

Gazeta dworska donosi, że John Warren zabrał przy brzegach Francuzkich od d. 16 Lipca do 6. Września okręt uzbroiony z 16tą okrętami kupieckimi i transportowemi a 5 innych zbroynych okrętow i 6. małych fiatkow znacznie uszkodził.

D. 15 t. m. uważano na giełdzie wielkie poruszenia. Papiery spadły nayprzod o 2. procentu a potym podniosły się o jeden procent i tak zostały. Przypisywano to negocyacyom w Lille, ale w końcu przekonano się, że to była robota handlujących akcyami.

Z Paryża 17 Września.

Usilne i troskliwe nalegania Dyrektoryatu względem interessow pieniężnych, zostały ukutecznione, gdyż rada 500 uchwaliła już plan skarbowy. Dawniey donieśliśmy, że wydatki narok 6ty Rzpłtey Francuzkiej wynoszą 616 milionow liwrow w gotowiznie i wskazaliśmy niektóre źródła podatkow, z których ta summa ma być zebrana. Teraz zostaje nam jeszcze wspomnieć o długi narodowym.

Dnia wczorayszego Rada 500 uchwaliła, że cała massa długow wynosząca 4,000 milionow liwrow, dwoma trzeciami częściami ma być zmniejszona, a na zapłacenie pozostałej trzeciej części fundusz pewny wyznaczony będzie. Dniem już wprzódy deputowany Villers wniosł imieniem kommissyi skarbowey projekt zapłacenia w metalowych pieniądzech, trzeciej części długi narodowego, która zapisana w wielkiej księdze Inkrypcyow miała zostać, i przeznaczenia na zaspokojenie iey funduszu z podatku, wpisy zwanego (*de V enregistrement*) pochodzącego. Reszta zaś długi ma być zapłacona rewersami, które w kupnie dobr narodowych będą przyjęte. Pierwszą część planu tego natychmiast przyjęto, drugą zaś na 24 godzin wzięto w deliberacyę. Nazajutrz, to jest na sessyi 16, Villers popierał znowu ten projekt i dowodził, że nie może być odrzucony, bez wielkiego Rzpłtey niebezpieczeństwa. „Nieprzyjaciele nasi (rzekł) pragną tego, wiedząc dobrze, iż massa długow; sfałą iest o którą okręt Rzpłtey rozbić się może. Musicie więc myśleć o środkach dla umorzenia ich a plan wam w tym celu podany, iest naylepszy. Długi Anglii nie równie nasze przewyższają. &c.

Julien Souhait, który dniem wprzódy przeciwny był projektowi (ulożone-

mu po większej części od Ministra skarbu (*Ramel*) wyznał, że od kommissyi skarbu z błędu wyprowadzony został, i że czynność ta wielki polityczny wpływ mieć będzie. Podwoi siły Francyi i przymusi Anglią do pokoju.

Betz (Dep: z Belgium) przeciwnie odwoływał się do deklaracyi zgromadzenia konstytucyjnego, „ że dług narodowy zostanie pod opieką rzetelności Francuzów. „ Twierdził, że plan podany przeciwny jest sprawiedliwości i że Kredyt publiczny i szczęście osob prywatnych narusza.

Wygodną jest rzeczą (zawołał) powiedzieć: „ Chcemy tylko trzecią część długu zapłacić, bo nas nikt do zapłacenia całkowitego przymusić nie może. Lecz jeśli to sprawiedliwie? nie jestże sprawiedliwość pierwszą w Rzplitej cnotą? Czyliż się publiczne zaufanie na tylokrotnych doświadczeniach nie zasada? Będąż wam wierzyć, że trzecią część zapłacicie, kiedy obietnicę tak często i tak uroczyście daną złamiecie? Czyliż posiadających instrypcyę nie zruynujecie odejmując im nadzieję widzenia ich kiedyś zapłaconemi, i oświadczając im, że gdy wszystkie dobra narodowe w kraju będą sprzedane, mają być zaspokojonemi przez assygnacyę na grunta odłogiem leżące na wyspie *S. Domingo*.

Killers odpowiadał: „ Obietnicy zgromadzenia konstytucyjnego, ile możności dotrzymać należy. Lecz niepodobniństwem jest zapłacić 4,000 liwrow w gotowiznie. Szrodki podane wam podobne są do tych, których ziednoczone Stany Ameryki w rozległych krajach *Ohio* i *Scioto* użyły, a nikt na niesprawiedliwość nie narzekał. Anglia poczytywałaby się za szczęśliwą, gdyby podobne miała sposoby do umorzenia części swych długów. Część długów płaciemy

istotnie, a na resztującą część dajemy hypotekę. Przyspieszamy sprzedaż dóbr narodowych, którąby wielu wstrzymać chciało; uwalniając się od długów, kredyt nasz zapewniamy &c.

Fabre popierał plan, z tego najbardziej powodu, że dług narodowy żadnym innym sposobem a najmniej przez podatki umorzony być nie może. Sprawiedliwość należy się kredytorom kraju, lecz niemniej także wymierzać ją powinniśmy niezmiernej większości pozostałych obywatelów, których ciężarem poborów uciskać nie możemy.

Poczym projekt iednomyślnie przyjęto. —

W publiczności projekt ten wielkie czyni wrażenia. Kredytorowie kraju są zatrwożeni. Polityków zaś zdania są rozmaite. Niektorzy mniemają, że gdy dług zaspokoiemy, podatki będą mniejsze, że wszystkie kanały przemysłu zupełną mieć będą wolność, i że bogactwa istotne narodu znacznie się powiększą. Inni zaś utrzymują, że walor ziemskich possessyji umniejszy się, że republikanie obojętni staną się dla Rzplitej, która majątkiem ich z nieczułością rozrządza. — Z niecierwością oczekujemy, jaka w radzie starszych w tej ważnej okoliczności nastąpi decyzya.

Z Paryża 17. Września.

Słychać że *Ob: Vimar* Kommissarz rządowy w *Rouen* jest mianowany ministrem sprawiedliwości, a *Obyw: Letourne* Kommissarz rządu w *Nantes* ministrem wewnętrznych interessow.

Tak Dyrektoryat jako i cało prawodawcze odbierają z wielu stron Rzplitej powinszowania z powodu ocaloney Rzeczypospolitej.

O to są niektóre jeszcze szczeguły należące do historyi zniszczonego przez

sząd spisku. — Rozkaz aresztowania inspektorów sali rad obydwóch był dany w gabinecie Dyrektora *Rewbel*. Jeden z officerów, których użyć miano uczynił uwagę, iż ma wiadomość, że Inspektorowie mieli właśnie tej nocy, mieć się na ostrożności i pytał się, czyliby nie było lepiej na inny dzień to odłożyć „ Kolledzy odpowiedział *Rewbel*, jeżeli chcecie, wolno wam jest zatrzymać się jeszcze, co domnie oświadczam, że nie chcę dłużey wolności Rzpltey i moiego życia w niebezpieczeństwo podawać, jeżeli nie przyśtąpicie zaraz do wykonania potrzebnych ku ratowaniu oyczyzny środków, wsiadam na konia i od teatru wojny domowey oddalę się. — *Lareveillere Lepaux* i *Barras* iednegoż z nim byli zdania i postanowiono teyże nocy aresztować spiskowych. Zaczęto nayprzod od bywszego Dyrektora *Barthelemi*. — Generał adiutant mający ukutecznić toż samo z Dyrektorem *Carnot*, nie zastał go w stancyi, lecz tylko brata iego, który mu powiedział, że Dyrektor na wyższym piętrze znajduje się. Adiutant tam poszedł, lecz go i tam nie znalazł, gdy znowu do niższego apartamentu powrócił, spostrzegł w pobocznym gabinecie obydwu okna na ogrod *Luxemburgski* wychodzące otwarte, pare pistoletów na stole, światło i nikogo w pokojach, gdyż obydwaj bracia, z których ieden był w gabinecie ukryty, oknem przez ogrod umkneli. — *G. Lemoine* miał rozkaz od *G. Angereau* w nocy z 17 na 18. Fructidor (z 3 na 4 Września) osadzenia pałacu *Thuilleries* i aresztowania Inspektorów sali. Udał się na plac rewolucyjny z 1 batalionem 7mey półbrygady, 4 działami i 100 strzelców konnych. Gdy o 4 z rana przybył do mostu przed kratę żelazną okazał Grenadierom ciała prawodawczego tam stojącym rozkaz sobie dany i

dał im do poznania iak było potrzebną rzeczą dla szczęścia Rzpltey, ażeby się do woyska pod iego kommandą będącego przyłączyli. Otworzono zaraz brame i grenadierowie na czele iego woyska stanęli. Pomarszero cał potym do *Thuilleries* i w iedney godzinie udało mu się całą wartę ciała prawodawczego pod swoją chorągiew zgromadzić. Ob: *Gutgnon* adiutant Generała *Lemoine* dostał rozkaz otoczyć 20 ludźmi miejsce posiedzeń Inspektorów i ich aresztować, co roztropnie i z naylepszym skutkiem uzupełnił. O 10 godzinie przybył *G. Verdier* kommandant *Paryża* z wyrokiem Dyrektoryatu, ażeby ich do *Temple* przeprowadzono, co czynnie i gorliwie ukutecznonym zostało. — D. 18. i 19. Fructidor widziano w *Paryżu* wielką liczbę armat, które 8 dniami wprzody sprowadzone były z *Meudon*, gdzie iest znaczny park artylleryi, pod pozorem dania festynu *Posłowi* *Tureckiemu*.

Edukacya publiczna iest teraz iednym z celniejszych przedmiotów zatrudnień rządu Francuzkiego. *François Neuchateau* będąc ieszcze ministrem wewnętrznym wydał zlecenie do wszystkich administracyi centralnych, ażeby mu przesłały dokładne rapporta względem wszystkich urzędzeń do edukacyi, szkół pierwiastkowych i centralnych, gabinetów Historii naturalney, Bibliotek, pensyi dla ubogiey młodzieży uczącey się &c. Minister podał zapytania do odpowiedzi administracyom, przez co będzie w stanie poznać dokładnie doskonalenie się rozumu, światła i obyczaje we Francyi.

W *Mediolanie* gilotynowano nieiakiiego *Gardinetti* za wybieranie kontrybucyi pod imieniem *G. Buonaparte*. — Na fregacie *Cybele* sprowadzono z *Ile de France* 3 drzewa chlebowe do tutejszego Museum. — Emigranci którzy sto-

sownie do prawa 5go Września z Paryża wyjechać muszą, wszyscy prawie do *Bazyli* udaia się. — Minister Policyi zalecił, ażeby dla ułatwienia podróży uboższych emigrantów *Diligence* do *Bazyli* iadącą wzięto w rekvizycyą.

Z Paryża 18 Września.

Kupcy i bankierowie tuteysi podali na piśmie prozbę do Dyrektoryatu, ażeby skazany na deportacyą *Lafond Laubat*; będący tu jeszcze pod aresztem do czasu ułożenia interesow handlowych do Niemiec był deportowany. — Obawa intryg nieprzysięgłych duchownych здаie się zupełnie niknąć, ci ktorzy teraz pod imieniem Concilium Narodowego zgromadzili się, przysięgę republikancką wykonali. Znajduie się między nimi 70 Biskupow, celem ich iest wynaleść sposob pojednania katolikow: co teraz nie tak trudno będzie, gdy tylu przeszkod doznawać nie będą od nieprzysięgłych Xięży wspieranych przez dawniejsze administracye departamentow.

Obydway synowie Xiążęcia *Orleanu* mieli się bogato pożenić w Ameryce. W wielu dziennikach znajduie się następny wypis pod d. 16 *Fructidor* z listu od *Ob: Noel* Ministra Pełnomocnego Rzpltey Francuzkiej w *Hadze* do Ministra powszechney policyi: „Rzecz szczegulniejsza o ktorey nayprzed od Marszałka *de Broglie* dowiedziałem się, a potem mi więcey zo ofob godnych wiary z krajow Niemieckich pisało, iest że *Ludwik XVIII.* posłał po swoy ekwipaż polowy, i nad iego przyzwoitym urzędzeniem mocno teraz pracuia. — Marszałek był tego zdania, że nadzieie krolewskie nigdy nie były tak bardzo iak teraz ugruntowane. Mniemaniem iest iego, że będzie do Francyi przywołany. Nie możesz sobie wcale wystawić co teraz emigranci w Niemczech wygaduią. Prawda

iest co zawsze utrzymywałem, że *Ludwik XVIII.* ma korespondencyą we Francyi i uważnym na to bydz potrzeba. Maior *Mirabeau* i *P. Sequier* o ktorym przed 4 miesiącami pisałem i obywatela *Caillard* uwiadomifem, otrzymali paszporta ktore zapewne są z fabryki Hrabiego *d'Harcourt* i Pułkownika *Donn* w *Bremen*. Obydway są w *Paryżu*, pisali wiele listow do Pani *Nadaillac*, Hrabiego *d'Escars* i *S. Maixart*, w ktorym taki czynią obraz Dyrektoryatu i cięła prawodawczego, że wielkie nadzieie emigrantow i Xięży iasnie się w nich okazuią. —

Margrabie *S. Simeon* i 12 innych osob arestowane w *Passy*, tenże los spotkał Margrab: *Gontaut*.

Słychać znowu, że Sekretarz generalny *Lagarde* urząd swoy złoży, a *Ginguene* Dyrektor edukacyi publiczney miesce to otrzyma, ten zaś będzie zastępionym przez sławnego *Mercier*, ktory od wyiścia z cięła prawodawczego, nie ma żadnego urzędu.

Dyrektor *François Neufchateau* będąc dawniey już obrany członkiem instytutu narodowego, był pierwszy raz na iego sessyi d. 23 *Fructidor*, *Ob: Ginguene* prezentował go. — W czasie sessyi, ieden z członkow instytutu przesłał mu takowy bilet. — „Obywatelu Dyrektorze! Nadeszły czasy w ktorych według życzenia *Platona* Filozofowie są naczelnikami Rzplit; *Addison* był tylko Sekretarzem stanu. Francya iest sprawiedliwszą niż Anglia. Pozdrowienie Braterstwo i szacunek.„

W niektórych dziennikach Paryzkich znajduie się, że *Barthelemi* wieczorem przed zaszłemi odmianami napotkał *Carnota* na dziedzińcu. Ten okazał pierwszemu kilka armat i kilka kompanii żołnierzy pod bronią, mowiac: „Widzisz te

przygotowania, są równie przeciw tobie jak przeciw mnie wymierzone, ja odjadę, chcesz mi towarzyszyć, Na co *Barthelemi* przyśtać nie chciał oświadczając, że nie ma przyczyny obawiania się żadnego niebezpieczeństwa. — Dotychczas niewiemy gdzie jest *Carnot*. — Między papierami *Ramela* znaleziono niektóre w cyfrach pisano od *Carnota* i *Cochon*.

Na wniesienie deputowanego *Chazal* oświadczenie nie będzie odprawiać sessyi w dniu *Dekady* dla dania ludowi przykładu w zachowywaniu ustaw republikańskich co Dyrektoryat w ostatniej odezwie tak mocno zalecał. — że sessye rad obydwóch na dłuższy czas odłożone będą, jest tylko wieścią, tym jednak podobniejszą do prawdy, że im konfitycya prawo daie do tego. — Nie do uwierzenia jest prawie, jak wiele nowych dzienników na miejsce dawnych wychodzi, które przez druk i format wiele mają z sobą podobieństwa, lecz ostrożnie są pisane. Na miejsce dziennika przez *Perleta* wydawanego, mamy teraz *le Surveillant* redakcyi *Ob: Lenoir la Roche*, który go już dawniej pisał, a przed nominacyą swoją na urząd ministra policyi pracował nad *Monitorem*. — Gazeta *Nouvelles Politiques* odmieniła się w *Nouvelliste*, lecz zakazana znowu została. — Na przedmieściu *S. Antoniego* wielu Obywatelów, „Koło Konstytucyjne”, uformowało.

Gdy tu Posłowie stanów połnocney Ameryki *P. Pinckney* i *P. Marshal* są spodziewani, dla zagodzenia sporów z naszą Rzeczpospolitą zaszyłych, Rada 500 przedwczoraj na wniesienie *Ob: Riou* skasowała deputacyą wyznaczoną dawniej na żądanie *Ob: Pastoret* dla rozstrząsania postępków Dyrektoryatu, względem Rzepltey Amerykańskiej. *Riou* utrzymywał, że 3. czwarte części handlu Angielskiego

odprawia się na okrętach Amerykańskich, że gdy ubior, zwyczaj i mowa obydwóch narodów są prawie zupełnie sobie podobne, a przeto trudną jest rzeczą rozpoznać ich; Dyrektoryat więc postąpił sobie według prawideł przyzwoitych, wydawszy wyrok zabierania Amerykańskich okrętów, gdy się do traktatu 1778 R. nie stosują.

Deputowani na deportacyą skazani do *Orleans* już przybyli. — *Xiąże de Conti* i *Xiążę Orleans* i *de Bourbon* wyjechały d. 16 do Hiszpanii w towarzystwie 1. Generała, 1 officera i 1 sekretarza. Podróż tę odprawiają w swoich powozach, mają wolność zostania tak długo w drodze jak ich zdrowie wymaga.

Z *Hagi* 25 *Września*.

Wojska nasze wysiadły z floty w *Texel* stojącey, wiały 3ci i 8my batalion 7mey pułbrygady które do Indyów zachodnich są przeznaczone. *Admirał Winter* dla zapobieżenia dalszym tego wojska zamięszaniom (w przeszłej gazecie opisanym) rozkazał dwom fregatom, ażeby wzięły pomiędzy siebie okręt na którym się znajdują, i w przypadku powrotnego nieposłuszeństwa, do niego strzelały. Krok tak surowy wstrzymał inne mogące wyniknąć nieszczęśliwe skutki.

Wczoraj cały garnizon tutejszy obchodził uroczystość rozpoczęcia się 6go roku Rzeczypospol: Francuzkiej. Obywatele iay tu będący przysięge republikańską wykonali. Około godziny 11 przed południem Posel Francuzki *Ob: Noel* otoczony oddziałem strzelców konnych, pojechał do pałacu zgromadzenia konwencyi, z tamtąd w następującym porządku udano się na plac ćwiczeń wojskowych. 1.) Oddział strzelców, 2.) Sześciu posłańców stanu, 3.) Prezydent konwencyi narodowej, 4.) Sześciu posłańców stanu. 5.) 36 Repre-

zientantow przepasanych szarfami. 6) Muzyka Hollenderska i Francuzka. 7) Minister Francuzki konno z officerami swego narodu. 8) Oddział strzelcow konnych. 9) Jazda Hollenderska. 10) Grenadyerowie Francuzcy. — Po odprawionych manewrach wystrzelono 13 razy z armat i w tymże porządku powrocono. Wieczorem była illuminacya, pomiędzy wojsko rozdano piwo, ser, chleb, wino i mięso &c.

Prezydent konwencji donosił, że między kommissarzem Hiszpańskim *de Colombo* i Kommissarzem naszym *Aubert* ukończona jest negocyacya względem nadgrody kupcow Hollenderskich za zabrane im okręty w r. 1779, 80 i 91 i Krol Hiszpański zlecił Ministrowi skarbu, ażeby na to więcej poł miliona złotych Hollenderskich wyliczył.

Na sessyi konwencji d. 19 z ukontentowaniem słyszane było doniesienie od kommissyi interessow zagranicznych, że stolica osad naszych w Indjach *Batawia*, i reszta wyspy *Java* są w naylepszym stanie obrony, że tam na niczym nie zbywa i liczba metalowych pieniędzy jest tam bardzo znaczna. Gdy Gubernator tamtejszy *Alting* urząd swoy złożył, powierzono go Obywatelowi *Ouerstraeten*.

Na sessyi wieczornej d. 19 podano projekt: 1) Odprawienia uroczystości narodowej z powodu otrzymanego tryumfu Francuzow nad rojalistami. 2) Przełożenia na ięzyk Hollenderski papierow przez Dyrektoryat, względem spiskow publikowanych, ich drukowania i czytania w dniu uroczystości. 3) Ażeby administracye prowincjonalne baczne dawały oko na osoby zamyślające rząd dawny przywrócić. 4) Od wszystkich officyalfów krajowych, przykładem Francuzow dopominać się przysięgi republikańskiej. 5) Uwiadomienia o tym wszystkim rządowi

Francuzkiego.

Z Turynu 6. Września.

Z poruszenia ktore pomiędzy wojskami naszymi spostrzegać można, domyślać się potrzeba, że ku granicom *Mediolanu* pomarszerują. Słychać, że 10,000 ludzi jest na to przeznaczonych. Rozkazy wydane już są do wielu szwadronow jazdy i batalionow piechoty, regimenta *Keist*, *Stettier* i *Aost*, pomiędzy niemi znajduią się.

Od granic Włoskich 16 Września.

Posel Rzpltey Francuzkiej przy dworze Sardyńskim Ob. *Miot* z podróży swojej do *Mediolanu* powrócił w towarzystwie Margrabiego *di San Marzano*, ktory się przez czas nieiaki przy Gen: *Buonaparte* bawił, nazajutrz potym była w przytomności Krolewskiej i obydwóch tych Ministrow, rada stanu, a po ukończonej sessyi wysłano w różne strony kuryerow i rozkazy do armii, będącey teraz w poruszeniu.

Kardynał *Mattei* i Arcy Biskup *Rawenny Codranchi*, pisali do Dyrektoryatu Rzpltey Cisalpińskiej z powinszowaniem połączenia się z Rzplcią Cispadańską i prośbą o utrzymywanie obrządkow religii Katolickiej.

Z *Genui* piszą, że tam drukowano opis terażniejszego stanu interessow skarbowych. Okazuje się z niego, że długi narodowe 144 miliony liwrow wynoszą, od których prowizya po połtrzecia od 100 czyni 3,240,000 liwrow. — Wydatki zwyyczajne i extraordinaryne dochodzą teraz do 5,000,000 przychody zaś do 3,200,000 dla wystarczenia potrzebom skarbowym 10 Klasztorow *Maichow* i tyleż zakonnic mają być zniesione, pierwsi po 700 liwrow pensyi roczney, drugie po 1,000 dostawać będą, dobra sprzedane zostaną. Podano także projekt nowych podatkow.

Przed zamieszaniem jeszcze, które tu d. 4 t. m. wybuchnęło, rząd tymczasowy rozpisał podatek wynoszący połowę tegorocznego przychodu od wszystkich cudzoziemców, lub nieprzytomnych od 3 lat na gruncie Genueskim mających osob, 4 miliony zaś mające być Francyi wyliczone, zapłacone będą przez tych, którzy sporow z tą Rzpłtą zaszkodzi byli przyczyną. — Kilka okrętów Korsarskich okazawszy się przy brzegach Genueskich niedaleko *S. Remo*, flotylla nasza, która nie dawno z *Algieru* przybyła, wzmocniona zma galierami pod dowództwem Kapitana *Boccardo*, wyszła natychmiast pod żagle. Żegluga do portu Genueskiego bardzo żywo idzie: od d. 18 Sierpnia do 1 Września zawinęło tam 166 naładowanych różnemi towarami okrętów.

Do *Liworno* przybyła flotylla Neapolitańska z 2 galiotów i 1 fregaty składająca się pod kommandą *Don Salvatore Rosa*, służyła za eskortę z *Neapolu* kupieckim okrętom.

Pracaci Hiszpańscy powracający z *Rzymu* do swoicy oyczyzny d. 1 Września mieli audiencyą u Oycy S.

Dwór Neapolitański teraz w *S. Leuce* bawiący się, dawał przez kilka tygodni wspaniałe festyny z powodu małżeństwa Następcy tronu.

Listy z *Liworno* donoszą, że niesnaski między *Tolkanią* i Rzpłtą *Ligurow* jeszcze nie są zaspokoione, miało nawet przyiść do bitwy między wojskami stron obydwóch, z powodu jednego Powiatu do *Tolkani* należącego, a do którego Rzpłta pretensye robi.

Flotta Francuzka przyłączywszy do siebie będące w *Korsfu* i przy innych wysepach okręty Weneckie i powrociwszy do tego miasta, kilka tysięcy ludzi na ląd wy-

sadzila. Słychać, że gdyby nie przyszło do pokoju między Francją i Cesarzem, to użyta będzie do wylądowania w *Dalmacyi* lub *Isfryi*.

Z Konstantynopola 25 Sierpnia.

Zapewniając, że Kapitan Basza odwiedza teraz wyspy na Archipelagu, dla powzięcia dokładnych wiadomości, o stanie *Morei*, *Cypru*, *Chio* &c. Na niektórych z tych wysp, rewolucyjne poruszenia miały wybuchnąć.

Ostatni *Reis Effendi* czyli Minister interesów zagranicznych był przyacielem tej nowości, i nic w tym nie widział niebezpiecznego, gdyby się w starej Grecyi rozszerzała. Minister ten, który dotychczas słabego bardzo był zdrowia, został złożony. Następcą jego jest *Ruschi-Effendi*, który już dwa razy był *Reis-Effendim* i systematow rewolucyjnych jest nieprzyacielem.

Terażniejszy samowładzca Persyi ma być przyacielem pokoju wewnątrz i zewnątrz i potwierdził ostatni pokoy zawarty z *Rosją*.

Nie podobna jest doysć sprawcow ostatniego straszego pożaru na przedmieściu *Scutari*. Między budynkami które zgorzały, wiele bogatych magazynow z towarami znajdowało się.

Z Kolonii 29 Września.

Dziś po południu znaczny park artylleryi i 20 wozow ammunicyjnych przeprowadzili Francuzi przez nasze miasto lecz nie wiemy dokąd, wielu mniema że do *Neuwied*.

Od niższej Elby 26 Września.

Mamy urzędową wiadomość, że *La Fayette* wraz z swemi kolegami jest uwolniony, i do Ameryki jedzie, Cesarzki Kommissarz Policyi będzie mu aż do *Hamburga* towarzyszył.

GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 6 PAZDZIERNIKA R. 1797. W PIĄTEK.

Kommissya przez Nayaśnieysze dwa Dwory Cesarskie i Krolewsko Pruski, do upadłych sześciu Bankow, to jest: Urodzonych Piotra Teppera, Karola Szultza, Fryderyka Kabryta, Prota Potockiego, Macieja Lyszkiewicza i Jana Dawida Heyzlera wyznaczona. — Wszystkim w ogolności wierzycielom, we wszystkich jakichkolwiek bądź krajach znajdującym się, a prawa i pretensye jakiezkolwiek do upadłych wyżej wyrażonych Bankow mieć się rozumiejącym do wiadomości publiczney podać, iż Kommissya przerzeczona od wyżej wzmiankowanych trzech Nayaśnieyszych Dworow wyznaczona stosownie do prawideł też Kommissyą stanowiących, dzieło swoje w Mieście Warszawie na dniu 18. Miesiąca Września roku 1797. rozpoczęła, a w dalszym ciągu swych czynności do każdego w szczególności upadłego Banku Deputacyą z Grona swego wyznaczyła. — Zaczynamy wszystkich wzmiankowanych w ogolności wierzycielow, ażeby w przeciągu trzech Miesiący od dnia dzisiejszego do dnia trzeciego Miesiąca Stycznia roku nadchodzącego 1798. miarkując przed tą Kommissyą bądź osobiście, bądź przez umocowanych Pełnomocnikow, stawali, Prawa swoje likwidowali, lub dawniejsze swe likwidacye legalizowali, zawiadomia. Po którym to upłynionym czasie nie likwidujący Praw swych wierzyciele, zupełnie w pretensyach swoich upadać będą, i onym wieczne milczenie nakazane będzie. — Aby zaś Proklamacya niniejsza do każdego wiadomości doszła, onę w gazetach Wiedeńskich, Peterzburskich, Berlińskich, Warszawskich, Hamburgskich, Amsterdamskich, Krolewieckich, Krakowskich, Gdańskich, Wrocławskich, Lwowskich, i Litewskich, po trzy razy w przeciągu wyżej oznaczonym, wydrukowaną i ogłoszoną, mieć chce. — Działo się w Warszawie na sessyi Kommissyi dnia 3. Miesiąca Października R. 1797.

Raczyński Prezydujący.

Zgodno z Protokółem Adam Mędrzecki także Kommissyi Pisarz.

Kommissya wspólna przez Nayaśnieysze dwa Dwory Cesarskie i Krolewsko-Pruski do upadłych sześciu Bankow, to jest: Urodzonych Piotra z Fergusonow Teppera, Karola Szultza, Fryderyka Kabryta, Prota Potockiego, Macieja Lyszkiewicza i Dawida Heyzlera wyznaczona. Stosując się do Prawideł też Kommissyą stanowiących, oświadcza, iż wszystkie memoryaly i Pisma do teyż Kommissyi przez kogożkolwiek podawane i wszystkie Extrakty z Kancellaryi teyż Kommissyi nie na papierze ściepowanym, lecz na ordynaryjnym przyjmowane i bezpłatnie wydane będą i te swoją rezolucyą do publiczney wiadomości podaje. — Dan w Warszawie na sessyi Kommissyi dnia 3. Miesiąca Października Roku Pańskiego 1797.

Zgodne z Protokółem Adam Mędrzecki także Kommissyi Pisarz.

Uwiadomia się publiczność tuteysza, iż od przyszłego Poniedziałku 9. Października cztery pierwsze dni w tygodniu, dotąd do przyjmownia wpisow długow Krola JMci Stanisława Augusta destynowane, dla znacznego zmniejszenia się onych, teraz na wpis pretensyi do bywszey Rzpłtey przeznaczają się, tak że dwa tylko dni ostatnie to jest: Piątek i Sobota na kontynuacyą Protokółu długow Krola JMci są zostawione. — Dan w Warszawie 4. Października 1797. — Kommissya do uregulowania długow Krola JMci Stanisława Augusta i bywszey Rze-
czypospolitey Polskiej.

Z Berlina 30 Września.

Onegdaj wieczorem przybyła tu przyszła Krolowa Szwedzka z matką swą i siostrą, stanęły w zamku Krolewskim. Następnego dnia były na śniadaniu u Krolowej JMci, a na obiedzie u N. Pana, gdzie ca-

ła Familia Monarchy i wiele dystyngowanych cudzoziemcow znajdowało się.

Z Paryża 18 Września.

Uroczystość fundacyi Rzpłtey d. u Vendemiaire (22 Września) obchodzona będzie w sposobie następującym.

(H)

Przez całe rano d. 1 *Vendemiaire* co dwie godzin salwy z dział słyszeć się dadzą.

W południe Dyrektoryat w asystryencyi Ministrów, sztabu generalnego 17tej dywizyi i swej gwardyi wyjdzie z pałacu narodowego Dyrek: wyk: i uda się do domu Inwalidów.

Wszyscy ranni wojskowi zgromadzą się w bywszym kościele Inwalidów, gdzie muzyka militarna grać będzie pieśni patryotyczne.

Dyrektoryat zajmie miejsce na podwyższonej galeryi. Prezydent mieć będzie mowę. Muzyka grać będzie pieśń zwycięstwa.

Wojskowi ranni wybiorą wprzody z grona swego trzech kolegów wsławionych mężstwem w kilku bitwach, patryotyzmem i dobrym sprawowaniem się, mających odebrać imieniem całego korpusu oświadczenie wdzięczności narodowej.

Kommandant Inwalidów prezentować ich będzie Dyrektoryatowi, ogłaszając głośno nazwiska ich i wojsk, w których służyli.

Prezydent Dyrektoryatu da im pocałowanie braterskie; a potem imieniem narodu Francuzkiego, wieniec laurowy i medal srebrny. Na jedney stronie medalu, będzie ten napis: „Rzplta Francuzka obrońcom swym.„ na drugiey stronie będzie figura Rzpltey ofiarującej wieniec laurowy.

Dyrektoryat uda się na pole marsowe. Powoz będzie w gotowości dla trzech wnieńczonych wojskowych. Oddział inwalidów marszerować za nim będzie.

Salwa artylleryi ogłosi przybycie Dyrektoryatu z całą processyą na pole Marsowe, gdzie huczna muzyka przygrywać będzie.

Dyrektoryat wstąpi na amfiteatr wystawiony pod drzewem wolności. Mini-

strowie i sztab generalny asyftować mu będą.

Władze konfitycynie, instytut narodowy, professorowie szkół centralnych staną na obydwóch stronach amfiteatru. Dla korpusu dyplomatycznego osobne miejsce wyznaczone będzie.

Ranni wojskowi, i zbior oyców i matek obrońców oycyzny, poległych z bronią w rękę, pociągną pod bokiem Dyrektoryatu dla zajęcia miejsca wyznaczonego dla nich. Trzey uwiecznieni wojskowi pierwsze tam zajmą miejsce.

Z obydwóch stron Amfiteatru wyniesione będą trofsta. Na jednym z nich będzie napis. „Mężnym w obronie Rzpltey poległym.„ na drugim „Walecznym armiom naszym.„ na trzecim: „Prawodawcom Rzpltey: „ na czwartym „Urzędnikom Rzpltey.„ na piątym „Pisarzom patryotom.„ na szóstym „Prawdziwym przyiaciom konfitycyei R. 3

Konserwatorium muzyki grać będzie symfonią. — Prezydent Dyrektoryatu mieć będzie mowę. Uczniowie konserwatorium muzyki spiewać będą hymn stosowny do uroczystości. Siła zbrojna odprawi manewra i ewolucye wojskowe. Konserwatorium muzyki przegra pieśń patryotyczną. Huk z armat ogłosi zakończenie ceremonii.

Wojska staną w dwóch rzędach, pomiędzy którem Dyrektoryat poydzie do szkoły wojskowej.

Nastąpią potem gonitwy piesze, konne i z powozami (ktorych opis opuszczamy) członki administracyi centralney będą ich sędziami. —

Po gonitwach, zwycięzcy z okazalnością zaprowadzeni będą do szkoły wojskowej gdzie dostaną nagrody &c.

Na sessyą rady starszych d. 16 przyszedł Kwaker ieden z kapeluszem na głę-

wie. Prezydent żądał ażeby dla dania do-
wodu tolerancyi pozwolono mu było zna-
krytą głową zostać. Wielu z deputowa-
nych oświadczyło, że ta wolność ściąga
się tylko do służby Bożej, że Kwaker
mogł był nie przychodzić do zgromadze-
nia politycznego, a kiedy go tu ciekawość
sprowadziła, do praw stosować się powi-
nien i Kwaker z izby wyjść musiał.

Gen: *Moreau* miał długą audyencyą
u Dyrektoryatu względem spisku Gen: *Pi-
chegru* i dowody tego bardzo jasne i prze-
konywające złożył. — Mimo to jednak
słychać, że armią *Renu i Mozelli* nie bę-
dzie dłużej kommanderował. — Niektóre
gazety zawierają, że Cesarz d. 2. Wrze-
śnia wydał rozkaz wypuszczenia na wol-
ność *P. la Fayette*.

Koło konstytucyjne zaszczerpiło o-
negday drzewo wolności przy domu *Mont-
moreney* w którym posiedzenia swe odpra-
wia. Ob: *Benjamin Constant* miał stoso-
wną do takowego obchodu mowę. Wcza-
sie ucztę śpiewano pieśń Marsylską. Wie-
czorem była piękna illuminacya na fronie
domu wychodzącej ku *Sekwanie*, łamanie
się promieni światła w wodzie piękny sku-
tek sprawiało.

Rada starszych mianowała Kommissa-
rzami dozorczeni nad skarbem OOb: *Bois-
son, Rousseau, Pilatre, Girod-Pouxol*
i *Bordal*.

Redaktor zawiera niektóre pisma ty-
czące się konspiracyi. *P. Wickham* Poseł
Angielski często w nich jest wspomniany.
W liście przeczytym a przez Porucznika
Bessot pisanym z *Huningen* w r. 1795 jest
wzmianka o widzeniu się Generała Fran-
cuzkiego *J.J. z Wurmsere*m, te dwie lity-
ry zdają się oznaczać *G. Pichegru*. — W
innym piśmie znajduje się: „*J.J.* bardzo
się gniewa, że wszystko wewnątrz idzie

dobrze, robi co może i z pierwszej oka-
zyzi pożytkować będzie. — W liście ie-
dnym Hrabiego *Antraigues* było: „Nie-
rozumiem ażeby Krol mógł aktem publi-
cznym przebaczyć sędziom, którzy dawa-
li głosy na śmierć Krola. „&c. W piśmie
Barthelemi pod d. 31 Grudnia znajdowa-
ło się: „w roku następującym zginą kro-
loboycy. „&c. *Boissy* przyrzekł był pi-
sać przeciw rojalistom dla tym łatwiejsze-
go im służenia &c.

Z Paryża 19 Września.

Piszą z *Mediolanu*, że Hrabia *Antraigues*
trzymany tam w więzieniu, potrafił
z niego umknąć.

Minister interessow zagranicznych
wydał list okólny do Agentow Rzpłitey
przy dworach zagranicznych względem
zdarzeń 18. Fructidor.

Biskupi i Xięza konstytucyjni odpra-
wiają ciągle *Concilium* narodowe, w Ko-
ściele N. Panny. Na ostatniej sessyi wy-
dali dekret względem posłuszeństwa wła-
dzom cywilnym. Prezydent obrociwszy
głos swoy do oycow zgromadzonych py-
tał się o ich pozwolenie w następujących
wyrazach: „Najprzewielebniejsi Biskupi
i szanowni bracia, czyliż się wam podoba
ogłosić dogma Katolickie, ściągające
się do posłuszeństwa władzom konstitu-
cyjnym. „Oycowie podniosłszy się po-
wiedzieli iednomyślnie „podobna się nam. „
Dopiero Prezydent czytał dekret: „*Con-
cilium* uważając (tu wyrażono kilka myśli
z pisma *S. i tradycyi*) stanowi: 1) Każdy
Katolik Francuz winien Prawom Rzpłitey
posłuszeństwo szczerze i prawdziwe. 2)
Kościoł Gallikański tych tylko w liczbie
swych pasterzy liczy, którzy swoją wien-
ność ku Rzpłitey oświadczą stosownie do
przepisu prawa. 3) Niniejszy dekret czy-
tany będzie we wszystkich Kościołach Fran-
cuzkich.

Z Bruxelli 19 Września.

Jutro kończy się czas pozwolony emigrantom od Dyrektoryatu do opuszczenia tego kraju, zostający dłużej zapewne według praw karani będą, gdyż na prośbę za niemi administracyi centralney, władza wykonawcza żadney odpowiedzi nie dała. Do Xięcia *Ahremberg*, Hrabiego *Gaure*, Xięcia *Stollberg* i synów Generała Cesarzkiego *Murray* chcących tu powrócić i już będących wdrodze, wysłano kuryerow, z doniesieniem o zaszyłych odmianach w *Paryżu*. — Deputowany *Camille Jordan* na deportacyą skazany, z kilku kolegami przez *Antwerpią* do Niemiec miał się udać.

Z Mediolanu 4 Września.

Kawaler *Borgese* Poseł Króla Sardyńskiego miał w tych dniach pierwszą audiencyą u Dyrektoryatu naszej Rzpltey. Ob. *Briches* niebył dodany od Gen. *Buonaparte* Dyrektoryatowi jako mylnie dawniej doniesiono: lecz tylko generalnemu Sekretarzowi władzy wykonawczej ma dopomagać. — Ministrowie Wenecy *Bataglia* i *Dandolo* częste konferencye z Gen. *Buonaparte* odprawiają.

Z Turynu 9. Września.

Generał Francuzki *Kellermann* znajduje się tu od d. 4. t. m. Kolumna wojska pod komendą jego zostająca, zbliża się do główney armii Włoskiej.

Z Genui 12 Września.

Spokojność ciągle tu panuje. Wyślano wojsko do *Polvecera*, *Chiavari*, *Fontabona* i innych miejsc dla rozbrojenia włoscian, co do tychozas bez najmniejszego oporu uskuteczniiono. Liczba aresztowanych ex-szlachty wynosi przeszło 60. Wielu także Xięży uwięziono. Powszechne jest mniemanie, że ostatnia insurrekcyja obszerne miała widoki i że chciano zrobić kontr-rewolucyą we wszy-

stkich miastach Włoskich. Miasto *Pisa*, było iak słyhać punktem centralnym do którego wszelkie spisku ramifikacye zbiegały się.

D. 7 t. m. minister Francuzki *Faipoult* pisał do tymczasowego rządu, żądając, aby hersztowie insurrekcyi natychmiast byli ukarani i że w przypadku najmniejszej zwłoki, sam ich chwytac każe i osądzi przez standrecht, gdyż ostatnie zdarzenia były zniewagą dla Rzpltey Francuzkiej, protegującej Rzplte Genujską i nową iey konstytucyą. Kommissya więc wojskowa złożona z 5ciu członkow zatrudnia się sądzeniem winowaycow. Dla dopełnienia deficit w skarbie naszym nakazano zniesienie 21 Klasztorow. Rząd zatrudnia się także projektem podatkow stosownym do terażniejszego porządku rzeczy.

Z Mantui 15 Września.

Podług nowego rozkazu Gen. *Buonaparte*, przedsięwzięto tu wszelkie potrzebne środki do należytego opatrzenia i obwarowania fortocy naszej. Ob. *Roland* szef korpusu Inżynierow szczególnie tym się zatrudnia. Wszyscy mieszkańcy mają być w żywność opatrzeni. Od dwóch tygodni wysłano z tąd do armii wielką liczbę wozow ammunicyjnych i kilka transportow artylleryi. Generał *Desaix* przejeżdzał tedy d. 7. z *Udine* do *Paryża*.

Z Inspruka 17 Września.

Obawiamy się, aby ostatnie zdarzenia w *Paryżu*, nie były na przeszkodzie do zawarcia pokoju. Austriacy wielkie woienne czynią przygotowania. Wojska ich w Tyrolu z bliżyły się do granic. G. *Laudon* czyni także przygotowania do pomarszerowania naprzod.

Z Wenecyi 15 Września.

D. 10 t. m. ogłoszono tu proklama-

cyą Gen: *Buonaparte* podpisaną od Gen: *Berthier*, zabraniającą wywozu zboża morzem iako też ładem od strony Tyrolu. Wolny tylko ma być wywóz iego do ziemi stałey i do bywaszey Lombardy.

Wczoray część gwardyi naszej narodowey manewrowała w przytomności Gen: *Berthier*, który z wojskowych iey obrotow bardzo był kontent.

Dla małżonki Gen: *Buonaparte* częste tu dają festyny. Wczoray wspaniała była illuminacya, na całym wielkim kanale. Wszystkie domy, statki, gondoly &c. były oświecone co miły bardzo sprawiło widok. Ob: *Buonaparte* przejeżdżała się w gondole wspaniale przyozdobioney. Udała się potym do ogrodu *Ex-prokuratora Pisani*, gdzie była wieczerza na 80 osob. Wyiedzie z tąd przyszley niedzieli do męża swego do *Udine*.

Z Mediolanu 16 Września.

Dwie proklamacye Gen: *Buonaparte*, jedna adressowana do wielkiej armii Włoskiej, druga do dywizyi Gen: *Kellermana* (ktora z pierwszą złączyć się ma i mocna będzie do 30,000 ludzi, ściągawszy do siebie korpusa, w południowych departamentach Francyi stojące) zdają się coraz bardziey potwierdzać, że pogłoski bliskiey wojny sprawdzają się. W wojskach Piemonckich, wielkie także widać poruszenia, i zdaje się, że marsz 10,000 woyska posiłkowego nieochybnie nastąpi.

Kongres w *Udine* przerwany został. Niewiadomo, co się stało, lecz pozory przeciwnie są pokojowi. Generał *Meerfeldt* pojechał d. 13 t. m. do *Wiednia*, nie wiemy czy powroci. Twierdze *Palera* Francuzi coraz bardziey fortyfikują. Jutro suchary dla wojsk mają być przygotowane. Francuzi zbliżają się do granic Austryackich i wiele osob wnosi z tąd,

że operacya wojenne wkrótce się rozpoczną.

Insurekcyja w kraju *Genujskim* zupełnie została przytłumiona. Wielka liczba szlachty i duchownych zostało aresztowanych. Trzech hersztow rozstrzelano. Taż kara czeka i innych. D. 13 korpus woyska Francuzkiego przeznaczonego do *Genui* stanął w *Novi*.

Rząd nasz ogłosił proklamacyą tey treści: Dyrektoryat Wyk: dla utrzymania spokoyności i porządku przeciw źle myślącym, którzyby w terazniejszych okolicznościach uwodzić lud chcieli, dla obalenia rządu terazniejszego, stanowi: że ktokolwiek przestępstwa tego dopuści się, śmiercią karany będzie, stosownie do prawa. (podpis) *Serbelloni*.

Z *Rzymu* donoszą, że brat Gen: *Buonaparte* nowy Ambassador Rzpltey Francuzkiej przy dworze Rzymskim prezentowany był przez Sekretarza stanu Papieżowi d. 4 t. m. na publiczney audiencyi, i oddał mu ratyfikacyą traktatu w *Tolentino* zawartego.

Z Bazylei 15 Września.

Jako z początku oskarżeniom Gener: *Pichegru* mało kto wierzył tak się teraz przekonywamy, że się z prawdą zgadzają, przypominając sobie wiele dawnych okoliczności. Rzeczą jest nie zawodną, że *Fauche* i *Courrant* w korespondencyi Hrabiego *Antraigues* iako negocyatorowie z *Pichegru*, wymienieni kilkakrotnie jeździli do *Mühlheim* i *Altkirch*, gdzie była główna kwatera tego wodza, i imiona osob do *Bazylei* przybyłych w projektach kontr-rewolucyinych, w pismach Paryzkich wyrażone zupełnie się zgadzają z listą przybywających tu cudzoziemcow drukowaną codziennie.

Od niższey Elby 13. Września.

Mechanik jeden podał do wiadomo-

ści, że gdy przez subskrypcyą po 5 talarów pewną sumę zbierze, w tenczas odkryje wynalazek zabezpieczenia powozów od wszelkiego niebezpieczeństwa wynikającego z rozbiegania się koni, lub ich zalęknienia się. Sposób ten użyty być może z największą łatwością przy każdym powozie, nie uymuiąc piękności jego i nie wiele kosztuje.

Z Xięstwa Berg 21 Września.

Woyłka Francuzkie w wielu adresach podziękowania przestanych Dyrektoratowi z powodu zniszczonego spisku, oświadczyły, iż zawsze będą w pogotowiu do obrony Rzplitey i iey konstytucyi. — Dzień ustanowienia Rzplitey miał być z wielką okazałością obchodzony, lecz śmierć niespodziana Generała Hoche radość powszechną pomieściła. Generał *Hauptpoul* wkrzymał przygotowania do balu i illuminacyi w *Elberfeld*. Liwerunki dla woyska Francuzkiego nie uftannie trwają, lecz te potym od kontrybucyi pieniężney są odciągane.

Z *Moguncyą* Cesarscy wszystkie swoje woyska wyciągneli, tak, że tam ledwo 4000 żołnierzy Rzeszy Niemieckiey znalazie się.

Z *Offenburg* 22 Września.

Dziś są wielkie przygotowania w woysku Francuzkim, gdyż jutro ma obchodzić uroczystość ustanowienia Rzplitey. Do 12,000 zgromadzi się republikanów na polu przy naszym mieście i *Appenweyer*, będą mieli z sobą 20 armat.

Z *Dwoch Mośtow* 22 Września.

Ostatnie zdarzenia Paryzkie będą miały wpływ wielki do losu naszego kraju. Administracya jego na ktorey czele Obyw: *Holz* znalazie się, będzie zniesiona a kommissya pośrednicza będąca w *Bonn* rząd awoy aż do nas rozciągnie.

Od niższego *Renu* 22 Września.

Między *Herff* i *Siegburg* ma się jutro zgromadzić do 5,000 woyska z dywizyi Gen: *Grenier* dla obchodzenia uroczystości ustanowienia Rzplitey, sam Gen: *Grenier* pojechał wczoray do *Wetzlar*. Słychać że Gen: *Scherer* zastąpi miejsce Gen: *Hoche* w kommanderowaniu armii *Sambrzy* i *Mozy*.

Dywizya Gen: *Grenier* będzie wzmocniona przez woyska spodziewane wkrótce tak z *Hollandyi* iako i *Belgium*. 26ty regiment strzelców ma przebydź *Ren* przy *Kollonii*.

Z *Frankfurtu* 23 Września.

Wczoray kilka tysięcy woyska Francuzkiego o 3 mile z tąd przy *Oberüssal* z wielką uroczystością obchodziło ustanowienie Rzplitey.

Z *Coblentz* 22 Września.

Małżonka z marłego Gen: *Hoche* powracając do Francyi przejeżdżała tędy d. 16. Ciało wodza tego będzie tu jutro sprowadzone, a po kilku dniach z okazałością pochowane w *Petersberg*. Komendant fortocy *Ehrenbreitstein* wydał rozkaz czynienia mu honorów wojskowych.

Z *Thal Ehrenbreitstein* 23 Września.

Dziś przewożono tędy z wielką wspaniałością ciało Gen: *Hoche*. Woyska Niemieckie uszykowane w dwa szeregi tak z ręczney broni jak z armat fortocy czyniły mu honory wojenne. Na trumnie były dwie szpady, szarfa, 2. wieńce, 1. laurowy, drugi z liści dębowych i z każdej strony sztandar troykolorowy. Przy powozie iechało 2ch officerów trzymając sztandar i chorągiew, 6. strzelców na koniach z pochodniami i 6. innych z wielkimi wieńcami z liści dębowych z napisami: „*Wypędził oszułtów od armii. — Uwolnił Landawe od oblężenia 2go roku Rzplitey. — Został wodzem w 24 roku.* —

*Odniosł zwycięstwo przy Neuwied. — Zni-
szczył konspiracyę. — Uspokoił la Vende.
Za trumną iechała wielka liczba Genera-
łów i Officerow Francuzkich, tudzież
Kommandant i Sztab generalny naszej for-
tecy. — W czasie marszu, armaty w *Ko-
blenz* i wystrzaly ręczney broni garnizonu
iego, iako i 4. szalup kanonierskich Fran-
cuzkich na śródku *Renu* będących sły-
sząc się nienastannie dały, z dział zamku
Marceau strzelano także bez przerwy.
Ciało złożone tymczasem zostało w po-
mienionym zamku.*

Z Peterzburga 10 Września.

Wyszedt tu ukaz naszego Monarchy,
uformowania Herbarza z 3ch tomow ma-
iącego się składać; w iwszym wyrażone
będą Dynastye Xiążąt, Hrabiow, Baro-
now i Szlachty Rossyiskich, w 2gim z fa-
ski Cesarskiej do kleynotu Szlachectwa
przypuszczonych, w 3cim tych, ktorzy na
takową godność przez rangi zasłużyli. —
Drugi ukaz był wydany względem wypła-
cania długow, i zaspokajania wydanych
na nie wexlow, a to pod surowością praw
kraiowych.

Od granic Moskiewskich 12 Września.

Armia Rossyiska od kilku miesięcy
wcale inszą iak dawniej ma powiercho-
wność, wszystkie prawie mu dury są cie-
mno zielone. Kiryssierowie tylko są bia-
ło ubrani. Ustanowiono także nową gwar-

dyą kawalerską składającą się z 2ch kom-
panii bardzo bogato w srebro przybranych.
W dzień *Piotra i Pawła* Cesarzowna JMśc
dawała Imperatorowi w zamku *Pawłowski*
wspaniałą feštyń, karuzel, maskaradę,
illuminacyę, fajerwerk, operę. &c.

Z Kopenhagi 16. Września.

Gdy powietrze w *Tunis* i innych
Barbaryjskich krajach coraz bardziej gra-
suie, przeto zakazano wszystkim miey-
scow portowym w Norwegii, ażeby wzglę-
dem okrętow z morza śródziemnego
przyptywających przyzwoitych środków
ostrożności używano.

Z Sztokolmu 15 Września.

Słychać, że bywszy Gen: *Armfelt*
będzie teraz zwiedzał kraie zagraniczne,
nie doznając najmnieyszej przykrości od
naszego rządu, żona nawet iego była Kro-
lowi prezentowana: wczoray wyiechała
wtowarzystwie *P. Peiron* do Moskwy. Ten
nietylko zostaje przy dawney swoiey ran-
dze Majora, ale go ieszcze Król JMśc Ad-
jutantem swoim mianował.

Gen: *L. Baron Taube* w charakterze
nadzwyczajnego Ambassadorsa pojedzie do
Stralsund naprzeciw małżonce *K. ołewskiej*
i będzie iey towarzyszył do *CarlsCro-
na* dokąd nasz Monarcha d. 30 wyiedzie.
z regimenta pomarszerują do tego miasta,
w ktorym bale, illuminacye &c. dawane
będą.

Obwiészczenie.

Bywszy dozorca poborowy *Schütze* za to, że przeciwko Ur: *Loewenstern* Porucznikowi
w Regimencie *W. Latorffa* dopuścił się publicznie na ulicy słow nieprzystoynnych z użyciem wy-
razow wzgardę służby żołnierskiej oznaczających, na karę publicznego uznania wykroczenia
swego i restytucyi honoru, tudzież trzymiesięcznego aresztu w fortecy skazany został. Tenże
wykonał już pierwszą z wspomnionych kar w Krolewskiej Regencyi, areszt zaś festunkowy,
na wielkie prozby iego i na wyrazne zezwolenie Krolewskiej Gubernii i Ur: *Loewenstern* Po-
rucznika w trzymiesięczną karę więzienia zamieniony został. Co dla przestrogi przeciw podob-
nym wykroczeniom, do publiczney podaie się wiadomości. Dan w Warszawie dnia 27 Wrze-
śnia 1797. Krolewska Południowo Pruska Regencya. de Meyer.

Z strony Jego Krolewskiej Mości Południowo-Pruskiej Regencyi, zapozywają się na in-
stancją Justiz Kommissarza *Neumana* iako kuratora pozostałey po zmarłym *Michale Kozmiń-
skim*, *Proboszczu Bożkowskim* substancyi, który iak mienią z Moskwy miał być rodem, ni-

niejszym obwieszczeniem ci wszyscy, którzy prawo sukcesyji lub inną jakakolwiek prawną pretensyą, do teyże substancyi mieć mniemają, ażeby na terminie zawiłym dnia 20 Mca Julii 1798 przed Deputowanym Referendaryuszem scultetus osobiscie, lub przez Mandataryuszow do tego zdalnych i oraz w plenipotencyą jako też dostateczną informacyą opatrzonych na których im, dla niedostatku znajomości, Justiz Kommissarze tuteysi Peyer i Gottwald się proponują, stawili się, prawa swe do sukcesyji lub iakiekolwiek inne pretensye stwierdzili, dokumenta tego dowodzące i inne papiery w oryginalach z sobą na miejsce zabrali, i potym rozmiarkowanie sprawy podług przepisow oczekiwali, w przypadku zaś zupełnego ich omieszkania spodziewali się, iż niezważając nadal na ich pretensye, zwyż wspomniona substancya fiskusowi oddana zostanie. Dan na Regencyi w Poznaniu d. 13 Mca Lipca 1797.

Avertissement.

Es sind zu verpachten die dem Königl. Etats-Minister Herrn Reichs Grafen von Maltzan Excellenz gehörigen Herrschaften Wieruszow und Opatow in Südpreussen im Wieluner District und dessen Ostrzeszowschen Creyse, an den Land und Post-Strassen von Warfchau und Krakau nach Breslau gelegen ohnweit der Schlesiischen Grenze. Es können diese beyden Herrschaften entweder im ganzen oder auch jede vor sich alleine auch allenfalls im einzelnen in 6 Departements oder Schlüssel auf 6. 9. und mehrere Jahre in Pacht genommen werden. Pacht lustige brauchen mehr nicht, als eine halbjährige Pacht-Pension statt der Czution zu anticipiren und kann die Pachtung schon mit Johann 1797. seinen Anfang nehmen. Terminus zur verpachtung ist angesetzt, den 21. September und 18. October 1797. auf dem Schlosse zu Wieruszow. Nähere Nachricht giebt zu Wieruszow der Ober Amtmann Dehnel und zu Militsch der Amts-Verwalter Hahn.

Maiętności Wieruszow i Opatow w Prusach południowych, w powiecie Wieluńskim a Cyrkule Ostrzeszowskim na wielkich krainowych i pocztowych gościńcach z Warfzawy i Krakowa do Wrocławia na granicy Ślązkię leżące, a będące własnością krolew: Ministra Stana Hrabiego Imperii de Maltzan mają być puszczone w dzierżawę. Wspomnionę dwie maiętności mogą być wzięte w arende na 6 albo 9 lat w całkowitości, lub każda z osobna, albo też częściami będąc podzielone na 6 departamentow czyli kluczow. Chcący je arendować nie wiercący jak potoczne quantum dzierżawy bez kaucyi będą antycypować, a dzierżawa od dnia 5. Jana 1797. zacząć się inż może. Termina do wypuszczenia w dzierżawę są dnia 21 Września i 18. Października 1797. na Zamku w Wieruszowie. Dokładniejszy informacyi zasięgnąć można w Wieruszowie u Ober-Ekonoma Dehnel a w Miliczu u Ekonoma Hahn.

Auf Martini c. werden in hiesiger Königl. Intendantur Fabianire, 23 Mahl und 4 Brettschneide Mühlen Pachtlofs, zur anderweitigen Verpachtung auf 3 Jahr ist terminus licitationis auf den 18 und 19 Octobris c. angesetzt, in welchem Pachtliebige sich allhier einfinden und zugeuertien haben, das unter dem zum Grunde gelegten Pachtbedingungen (welche in hiesiger Amts-Registratur zu aller zeit eingesehen werden können) dem meistbietenden mit vorbehalt der approbation Einer Königl. Hoch Löbl. Krieger und Domainen Kammer der Zuschlag geschehen wird. Fabianire den 12. Sept. 1797. — Königl. Süd-preuß. Domainen-Amt allhier.

Skład osob Kancellaryi bywżego Departamentu zagranicznego, oznaymia Kollegow swoich nieprzytomnych w Warszawie, ażeby do złożoney Tabelli zaległości w Przesw: Kommissyi Likwidacyney, każdy osobiscie, lub przez umocowanego likwidował swoią należytość, przed datem 17. Nowembra roku bieżącego, gdyż wiadomo że po uchybionym tym terminie Przesw: Kommissya żadnych likwidacyi nie przyjmie.

Chcąc JP. Felicitas z Wielopolskich Przebendowska Staroscina Solecka zabezpieczyć wszystkich Kupcow, Rzemieslnikow i każdego gatunku ludzi towary, lub rzeczy do żywności do dworu icy przystawiających, a siebie od wszelkiego zatrudnienia i niespokoyności zapewnić; oswiadcza ninieyszym ogłoszeniem, że na wszystkie wydatki gotowe daie pieniądze i żada aby nikt do dworu icy nikomu na kredyt nie dawal, co aby tym pewniey do wiadomości wszystkich doszło, w gazety to swoie oswiadczenie włożył przedsięwziela.

Rewers czyli formisimentowy Bilet na sumię złt. 4.040. Ryńskich w Warszawie d. 6. 7bris 1797. R. przez niedgys Karola Szultza Bankiera wydany i podpisany, z terminem od daty za dwa Miesiące do wypłacenia zapisanym, w czasie przyzwoitym w Kommissyi Bankowej Likwidowany przez JP. Jakuba Küsla, a potym na osobę Urodzonego Antoniego Reykowskiego, a przez tegoż JPanom Chaimowi z Lasku, i Jozefowi z Poznania ustapiony, gdy przypadkowo zginął, zaczyn właściciele upraszają, iż ieżeli kto takowy Dokument znalazł, ażeby JP. Chaimowi z Lasku właścicielowi mielzkającemu w Kamienicy JPana Mülera na Krakowskim Przedmieściu pod Nroin 441. na pierwszym piętze mieżkającego oddał, a tam odbierze przyzwoitą z podziękowaniem nagrodę. Gdż z tego dokumentu żadney sobie obiecuywał nie może korzyści nikt, prócz właściciela.